

Závěr

Pacienti s abúzem sedativních látek představují významnou výzvu pro anesteziologickou péči. Chronické užívání vede k toleranci, změně odpovědi na analgetika a anestetika a zvyšuje riziko abstinenčních příznaků. Akutní intoxikace naopak potencuje účinek anestetik a zvyšuje riziko respirační deprese, hemodynamické nestability a opožděného zotavení. Správná identifikace užívaných látek, jejich dávkování a časového vztahu k výkonu je klíčová pro bezpečné vedení anestezie.

Perioperační management musí být individualizovaný, s důrazem na prevenci abstinenčních stavů, minimalizaci interakcí a volbu vhodné anesteziologické techniky. Regionální anestezie a multimodální analgezie představují preferované postupy u většiny těchto pacientů. Edukace pacienta, mezioborová spolupráce a pečlivé monitorování v perioperačním období jsou zásadní pro minimalizaci komplikací a zajištění bezpečné péče.

PROHLÁŠENÍ AUTORŮ: Prohlášení o použití AI: Potvrzujeme, že autoři při psaní tohoto odborného článku nepoužili žádnou formu umělé inteligence. Všechny informace a analýzy jsou výsledkem vlastního výzkumu, zkušeností a úsudku s důrazem na relevantní literaturu, primární zdroje a konzultace s odborníky v oboru. **Prohlášení o původnosti:** Potvrzujeme, že je práce původní a nebyla publikována ani není zaslána k recenznímu řízení do jiného média. **Střet zájmů:** Autoři nemají střet zájmů v souvislosti s tématem práce. **Souhlas se zněním článku:** Potvrzujeme, že všichni autoři rukopis četli, souhlasí s jeho zněním a zasláním do redakce časopisu Anesteziologie a intenzivní medicína. **Podíl autorů:** psaní (originální návrh): KK (Kapitoly Definice abúzu, Abúzus benzodiazepinů a opioidů), JK (Kapitoly Abúzus kratomu, Abúzus marihuany, Abúzus syntetických kanabinoidů), JM (Abúzus alkoholu), TG (Kapitola opioid-tolerantní pacient), psaní (recenze a úpravy): VD, vedení a koordinace: VD, formální analýza, správa dat: VD, administrace projektu: VD. **Financování:** Žádné. **Registrace v databázích:** N/A. **Projednání etickou komisí:** N/A.

LITERATURA

- Polidar P. Problematika lékových závislostí v ordinaci neurologa. *Neurol. praxi*. 2022;23(6):463-467. doi: 10.36290/neu.2022.001.
- Busto UE, Sykora K, Sellers EM. A clinical scale to assess benzodiazepine withdrawal. *Journal of Clinical Psychopharmacology*. 1989;9(6):412-416.
- Kubová K, Franc A, Vysloužil J, Šaloun J, Vetchý D. Nový přístup k detoxikaci pacientů závislých na benzodiazepinech a Z-lécích pro snížení psychogenních komplikací. *Čes. slov. farm.* 2019;68(4):139-147. doi: 10.36290/csf.2019.016.
- Medical Algorithms Company. The Benzodiazepine Withdrawal Scale (CIWA-B). *MedicalAlgorithms.com*; 2026. [Internet]. Available from: <https://www.medicalalgorithms.com/the-benzodiazepine-withdrawal-scale-ciwa-b>.
- Pergolizzi JV Jr, Raffa RB, Rosenblatt MH. Opioid withdrawal symptoms, a consequence of chronic opioid use and opioid use disorder: Current understanding and approaches to management. *J Clin Pharm Ther*. 2020 Oct;45(5):892-903. doi: 10.1111/jcpt.13114.
- Wakeman SE. Opioid Use Disorder Diagnosis and Management. *NEJM Evid*. 2022 Apr;1(4):EVIDra2200038. doi: 10.1056/EVIDra2200038.
- Wesson DR, Ling W. The Clinical Opiate Withdrawal Scale (COWS). *Journal of Psychoactive Drugs*. 2003;35(2):253-259.
- Andrews P, Steultjens M, Riskowski J. Chronic widespread pain prevalence in the general population: A systematic review. *European Journal of Pain*. 2018;22(1):5-18.
- Hayhurst CJ, Durieux ME. Differential opioid tolerance and opioid-induced hyperalgesia: a clinical reality. *Anesthesiology*. 2016;124(2):483-488.
- Menendez ME, Ring D, Bateman BT. Preoperative opioid misuse is associated with increased morbidity and mortality after elective orthopaedic surgery. *Clin Orthop Relat Res*. 2015;473(7):2402-2412.
- Goel A, Azargive S, Lamba W, Bordman J, Englesakis M, Srikantharajah S, et al. The perioperative patient on buprenorphine: a systematic review of perioperative management strategies and patient outcomes. *Can J Anaesth*. 2019;66(2):201-217.
- Dickerson DM, Mariano ER, Szokol JW, Harned M, Clark RM, Mueller JT, et al. Multiorganizational consensus to define guiding principles for perioperative pain management in patients with chronic pain, preoperative opioid tolerance, or substance use disorder. *Reg Anesth Pain Med*. 2024;49(10):716-724.
- Green M, Veltri CA, Prozialeck WC, Grundmann O. The neuropharmacology of kratom, a novel psychoactive natural product. *Prog Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry*. 2025 Jan 10;136:11215. doi: 10.1016/j.pnpbp.2024.11215.
- Huestis MA, Brett MA, Bothmer J, Atallah R. Human Mitragynine and 7-Hydroxymitragynine Pharmacokinetics after Single and Multiple Daily Doses of Oral Encapsulated Dried Kratom Leaf Powder. *Molecules*. 2024 Feb 23;29(5):984. doi: 10.3390/molecules29050984.
- Olsen EO, O'Donnell J, Mattson CL, Schier JG, Wilson N. Notes from the Field: Unintentional Drug Overdose Deaths with Kratom Detected - 27 States, July 2016-December 2017. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep*. 2019 Apr 12;68(14):326-327. doi: 10.15585/mmwr.mm6814a2.
- Lund E, Low AB, Allan JD, Puentes JA, Flynn DN. Anesthetic Challenges Posed by Heavy Kratom Users. *Cureus*. 2022 Mar 5;14(3):e22864. doi: 10.7759/cureus.22864.
- Garmon EH, Olson K. Narrative Review of Kratom, an Emerging Psychoactive Substance With Perianesthetic Implications. *Anesth Analg*. 2022 Dec 1;135(6):1180-1188. doi: 10.1213/ANE.0000000000006177.
- Jirakulsawat A, Noitsaeng P, Noocharoen N, Apidechakul P, Vichitvejpaisal P. Challenges in Anesthesia Practice with Kratom. *J Royal Thai Army Nurses [Internet]*. 2023;24(2):46-52. Available from: <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/262951>.
- Chomynová P, Grohmannová K, Dvořáková Z, Orliková B, Rous Z, Černíková T. Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2022 [Summary Report on Addictions in the Czech Republic in 2022]. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-311-8.
- Vonghia L, Leggio L, Ferrulli A, Bertini M, Gasbarrini G, Addolorato G; Alcoholism Treatment Study Group. Acute alcohol intoxication. *Eur J Intern Med*. 2008 Dec;19(8):561-567. doi: 10.1016/j.ejim.2007.06.033.
- Varghese J, Dakhode S. Effects of Alcohol Consumption on Various Systems of the Human Body: A Systematic Review. *Cureus*. 2022 Oct 8;14(10):e30057. doi: 10.7759/cureus.30057.
- Chapman R, Plaat F. Alcohol and anaesthesia. *Continuing Education in Anaesthesia, Critical Care and Pain*. 2009; 9(1):10-13.
- Sullivan JT, Sykora K, Schneiderman J, Naranjo CA, Sellers EM. Assessment of alcohol withdrawal: the revised Clinical Institute Withdrawal Assessment for Alcohol scale (CIWA-Ar). *Br J Addict*. 1989;84(11):1353-1357.
- National Institute for Health and Care Excellence. Alcohol-use disorders: diagnosis, assessment and management of harmful drinking (high-risk drinking) and alcohol dependence. [CG115]. [Internet]. 2011. [cit. 2024-11-29]. Available from: <https://www.nice.org.uk/guidance/cg115>.
- Jenkins MJA, Kinsella SM, Wiles MD, Srivastava B, Griffiths C, Lewin J, et al. Peri-operative identification and management of patients with unhealthy alcohol intake. *Anaesthesia*. 2025 Mar;80(3):311-326. doi: 10.1111/anae.16530.